

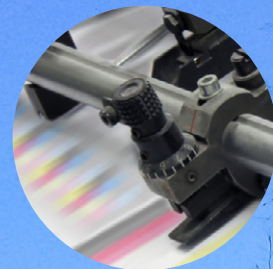
Sänkt pris på fjärrvärme och renhållning

Elbilsrally

VM-medaljör

Älvsby Tryck & Design

älvsbybladet

NR 1 / 2016

INFORMATION FRÅN ÄLVSBYNS KOMMUN

Ny succésäsong i Kanis

**Krönikan – myter
och tankevrpor om elbilar**

Varför delas Älvsbybladet nummer 1 ut först nu?

Nummer 1 av Älvsbybladet har blivit fördröjt av flera olika anledningar bland annat på grund av det försenade fastställandet av kommunens budget och att upphandlingen av Älvsbybladet inte kunde slutföras innan budgeten var satt, sjukskrivningar med mera. Det har även funnits planer på att lägga ner Älvsbybladet på grund av besparingar hos Näringslivskontoret.

Men vi tyckte att informationen som skrevs till första numret var så pass intressant att vi beslutat att dela ut tidningen fastän det blev så sent.

Varsågod och trevlig läsning.

Peter Lundberg, redaktör.

ÄLVSBYBLADET

Ansvarig utgivare: Magnus Nordström

Redaktör: Peter Lundberg

Adress: Älvsbyns kommun, 942 85 Älvsbyn

Hemsida: www.alvsbyn.se

E-post: kommunen@alvsbyn.se

Telefon: 0929-170 00 vx

Text: Robin Nilsson, Peter Lundberg, Tony Berglund, Anneli Olofsson, Sterling Nilsson, Ingrid Fridesjö, Elisabet Juul.

Foto: Robin Nilsson, Peter Lundberg, Tony Berglund, Anneli Olofsson, Sterling Nilsson, Urban Wedin, Elisabeth Viktorsson, Tina Skiöld, Ulrik Bylander, Ingrid Fridesjö, Pär Jonsson, Bergslagsbild AB, Sara Arnald.

Omslagsfoto: Peter Lundberg

Original/tryck: Älvsby Tryck & Design AB

ÄLVSBYNS KOMMUN

Servicepunkten i Vidsel invigd

Nyligen invigdes Servicepunkten i Vidsel inne på byns affär Tempo, av kommunalrådet Helena Öhlund och Hotellchefen i Storforsen Charlotta Berglund.

I sitt invigningstal hoppades Helena Öhlund att det verkligen skall bli en plats som betyder något för de som bor och verkar i Vidsel. Charlotta Berglund såg det som ett sätt att få behålla affären i Vidsel, som betyder så mycket för både hotellet och dess gäster samt byborna.

En Servicepunkt etableras på strategiska platser i en kommun. Den innebär att antalet resor till centralorten minskar och att samhörighet i byar består. Samt att miljöpåverkan minskar med mindre resande och att man kan nå kommunen/myndigheter smidigt bara genom ett besök på Servicepunkten.

Kanisbackens vintercamping populärare än någonsin

För varje år som går lockar Kanisbacken allt fler campinggäster. Inför årets vintersäsong skapades ytterligare 25 husvagnsplatser som alla gick åt som smör i solsken. För många barnfamiljer har Kanis friluftsområde och skidbacke blivit den självklara semesterdestinationen.

– Vi försöker att vara här varje helg! Det är nära och bra, de har en fin backe, god mat och så är det lugnt och skönt här säger Roger Wikman från Piteå, som campat här de senaste tre åren med sin familj.

Familjen Wikman är långt ifrån de enda som hittat hit. Intresset för att vintercampa vid Kanisbacken har ökat enormt. Tidigare bodde bara några enstaka campare här över påsken, men de senaste åren har det ökat explosionsartat och hela vintersäsongen är fullbelagd. I år var det dessutom ett femtiotal som stod på kö till de 95 eftertraktade campingplatserna.

– Vi kan erbjuda så mycket här. Fina längdskidsspår, en fin slalombacke, man kan åka puder, bada badtunna, gå på afterski. Vi ordnar massor av olika aktiviteter som pysselkvällar och skotersafari. Listan kan göras

lång! Vi försöker tänka att det ska finnas något som passar alla, säger Lotta Nilsson ägare till restaurangen Kaniskrogen som ligger vid bergets fot.

Barnvänligt och nära till allt

Kanisbacken är en av få skidanläggningar som ligger mitt i en centralort. Något som gör att campinggästerna inte bara har tillgång till fina skidspår och utförsäkning utan också till många andra roliga semesteraktiviteter.

– Det är så väldigt nära till allt. Man kan ta sparken eller en promenad in till Älvsbyn om man vill shoppa, gå på bio, bada eller spela bowling säger Lotta Nilsson, ägare till Kaniskrogen.

För ägarna på Kaniskrogen är det också väldigt viktigt att deras restaurang och afterski ska vara barnvänlig. Något som också varit en bidragande faktor till att så många familjer väljer att campa här.

– Det här är inget, får man säga fyllehak? Utan hit ska man kunna komma med barnen, spela spel, äta gott och ha det trevligt tillsammans säger hon.

Området utvecklas hela tiden

Campinggästerna kommer framför allt från Luleå, Piteå, Boden och Skellefteå men också mer långväga gäster. I takt med den ökande besöksnäringen kan kommunen fortsätta att utveckla området enligt den långsiktiga visionsplan som är framtagen för Kanis friluftsområde. De senaste åren har kommunen bland annat införskaffat snökanoner, breddat backen, byggt fler husvagnsplatser, rustat upp servicehusen och byggt ett till servicehus.

– Just nu har vi ett angenämt problem. Det är att vi kanske måste försöka få hit en lift till. För fortsätter besökarna öka som det gjort hittills då kommer det inte att räcka till som det ser ut nu, säger Tommy Bergdahl från Älvsbyns fastigheter och ler.

FÖR INFORMATION om husvagnsplatser i Kanis och anmälan till kö, kontakta Kaniskrogen, telefon 0929-172 02.

Prislista husvagnsplats vintern 2015/2016:
Säsongsplats 1/11 - 30/4..... 3 000 kr exkl el
För säsongsplatser debiteras förbrukad elström efter avläsning vid säsongens slut med 1,50 kr/kwh.

Det finns även några platser att hyra tillfälligt under helger:

Helg fredag-söndag inkl el .....500 kr
Dygnshyra inkl el ..... 300 kr
Helg fredag-söndag exkl el ..... 350 kr
Dygnshyra utan el ..... 200 kr

Du kan läsa mer på www.kanisbacken.se

Börje tog emot ärofyllt stipendium

I slutet av 2015 fick musikläraren och eldsjelen Börje Andersson ta emot Göran Lagervalls pedagogstipendium.

Stipendiet utdelas årligen utav Kungliga Musikaliska Akademien till personer som gjort ”betydelsefulla insatser inom det musikpedagogiska området och med särskild hänsyn tagen till utveckling och förnyelse av såväl den obligatoriska som den frivilliga musikundervisningen bland barn och ungdom”.

I full galakostym fick Börje ta emot det hedersfulla priset som i år delades ut av prinsessan Christina.

Det har varit omtumlande och väldigt roligt att få detta stipendium och att få dela upplevelsen med min fru Maria, säger Börje Andersson till www.facebook.com/norrbottensmusiken.

Motiveringen löd: ”För sitt stora engagemang i musiklivet och för sin pedagogiska gärning i Älvsbyns kulturskola. Hans insatser för musiklivet i Norrbotten är betydande – särskilt för orkestermusiken. Han har i sin undervisning satt samspelet i fokus och har kontinuerligt utvecklat sin pedagogik med stor lyhördhet för elevernas behov.”

Sänkt pris på fjärrvärme och renhållning

Avgifterna för fjärrvärme och renhållning sänks i Älvsbyn. För en genomsnittsfamilj i villa med två vuxna och två barn innebär det en sänkning på cirka 1 200 kronor per år.

Långsiktiga bränsleavtal och låga räntor är två faktorer som gör att Älvsbyns Energi kan sänka de fasta kostnaderna för fjärrvärme med fem procent under 2016.

– Dessutom har vi skrivit av turbinen till noll. Det innebär att vi tjänar pengar på den el som produceras trots låga elpriser, förklarar Jan Sipola, VD, för Älvsbyns Energi.

Lägre kostnader för renhållningen kommer också älvsbyborna till del. Tidigare hade Älvsbyns Energi ett avtal med Sunderbyn om lämning av komposterbara sopor. Det har löpt ut vilket innebar att ett nytt,

mer förmånligt avtal, med Bodens kommun kunde tecknas där avfallet förädlas till biogas.

– På den affären sparade vi 400 000 kronor. Eftersom kommunfullmäktige beslutat att renhållningen ska bygga på en självkostnadstaxa så kommer denna besparing kommunmedborgarna till godo genom de sänkta taxorna, hälsar Sipola.

Taxan för renhållning sänktes även med fem procent under 2014. Under 2016 sänks den med ytterligare fem procent.

Vänskap, receptet på framgång och lycka

Alla har vi någon gång kommit till en ny plats där vi inte känt någon. Det kan vara att man flyttat till ett nytt ställe, börjat ett nytt jobb eller en utbildning. Att skaffa nya vänner som vuxen är inte alltid lätt.

Att ta kontakt med personer man inte känner kan kännas pinsamt och svårt. Man vet inte riktigt vad man ska säga, hur man ska börja. Vågar jag fråga om vi kan ses på en kaffe eller hitta på något? Kanske vågar man inte ens säga hej. Tänk då hur extra nervöst det kan vara om man är i ett helt nytt land, har svårt för språket och känner sig osäker på de sociala ”reglerna” och koderna.

Vi behöver både ha vänner, och få vara en, för att må bra

Vän i Älvsbyn är ett nytt projekt där nyanlända och etablerade Älvsbybor, från 18 år och uppåt, på ett lättare sätt får möjlighet att mötas, lära sig av varandra och tillsammans skapa ett öppnare, varmare samhälle och få en ny vän på köpet.

– Det är bra, jag tycker om det. Min vän Jonas är snickare, det arbetade jag också som i mitt hemland, jättekul! säger Haben Berhe.

Haben som kommit från Eritrea med sin fru och två små barn matchades ihop med ett par i deras ålder. De har hittills haft en träff och ska ses igen till veckan. För honom betyder projektet jättemycket då det ger hela hans familj möjlighet att snabbare lära sig svenska och få nya vänner som är i samma fas i livet.

Alla som anmäler sig blir matchade utefter sina intressen, om de vill träffa en man, kvinna eller familj. Första mötet har vi tillsammans på Folkhögskolan, sedan får man fortsätta träffas som man vill, om man vill. Säger Matilda Wiklund som är med och driver projektet.

Både kill- och tjejkompisar behövs

Ett stort hinder för nya vänskaper är fördomar. Ofta letar man vänner som är precis som en själv, vilket gör att utbudet blir litet. Men vänner går att hitta överallt, bland alla åldrar, yrkesgrupper och bostadsområden. Det gäller

att våga vara öppen och ge sig själv chansen att träffa nya personer.

Man har ju inget att förlora på det. Jag har fått en jättebra kompis som jag troligtvis aldrig hade lärt känna annars, och är jätteglad att jag anmälde mig! säger Malin Lundman.

Tseghezeab Ghebru Eiman, jobbar på Älvsbyns kommun är en av drivkrafterna bakom projektet. Han kom själv till Sverige för snart sex år sedan men det tog fem år innan han lärde känna några älvsbybor att umgås och prata om vardagsaker med.

Det är jättesvårt att hitta faktiskt. Man lär bara känna de som går på SFI och lärarna där och då kommer man inte in i samhället på samma sätt, man får inte möjlighet att lära sig ”älvsbysättet” att prata och umgås på säger Eiman.

Haben Berhe.

VÄN I ÄLVSBYN är ett integrationsprojekt, finansierat av Länsstyrelsen och Älvsbyns kommun i samarbete med Älvsby folkhögskola. Vill du vara med?

Kontakta:

Matilda Wiklund, Älvsby folkhögskola
matilda.wiklund@alvsbyfolkhogskola.nu

Tseghezeab Ghebru Eiman, Älvsbyns kommun,
tseghezeab.ghebru@alvsbyn.se

Nelly vann sex VM-/EM-medaljer

Nelly Enmark, 18 år från Älvsby Handikapp och motionsklubb (ÄHMK) andra skid-VM för personer med intellektuell funktionsnedsättning var nära att ta slut redan innan det börjat.

Under fjolårets VM tävlingar på hemmaplan i Klövsjö blev det ett Guld och ett Brons. Så det blev det ett glädjande besked för Nelly Enmark under februari, att få bli uttagen och få åka på sitt andra INAS World Nordic Alpine Skiing Championships i polska Zakopane första veckan i mars.

Efter VM i Klövsjö så har det varit tungt för Nelly, som dragits med ofta återkommande luftvägsinfektion och så sent som tre veckor innan mästerskapen slog det till igen.

Med endast två träningspass, ett på fredagen och ett på lördagen, veckan före avfärd var väl inte de bästa förutsättningarna att lyckas med något.

Men som VM mästarinna så ville svenska landslagsledningen ändå att Nelly var med i laget. På plats i den Polska lilla skidorten Zakopane blev hon väl mottagen med bra boende och god mat, dock så var det lite dåligt med snö varför förutsättningarna för bra skidåkning ständigt ändrades.

När väl VM startade tog Nelly bronset på fem kilometer fri stil första dagen. Det följdes upp med ytterligare ett brons i sprint dagen där på och avslutades med ytterligare ett brons när tio kilometer fri stil avgjordes under den sista dagen.

Tre VM medaljer på tre tävlingsdagar där hon så sent som vid första dagens prisutdelning, fick veta att även EM-medaljer delades ut. Dessa baserades på VM-resultatet och därför blev det totalt hela sex bronspengar att komma hem med för Nelly.

I samtliga av de tre klasserna blev Nelly slagen av ryskorna Elena Shchukina och Oksana Vorozheikina. Nu hoppas Nelly Enmark på att få vara frisk och få en bra försäsong i benen innan det är dags att återta titeln som VM-drottning nästa år och då kanske på hemmaplan igen.

Föreningsprofilen

Under föreningsprofilen kan du läsa om en av alla föreningar i kommunen. Har du tips på en förening som du skulle vilja att vi skriver om? Hör då gärna av dig till Älvsbybladet.

Orkesterföreningen – en ton för musikalivet

För bara några månader sedan startades Piteå & Älvsbyns Orkesterförening upp. Nyligen arrangerade föreningen sina premiärspelningar i Älvsbyns kyrka och på Musikhögskolan i Piteå.

– Det finns jättemånga som spelar. Vi har en full symfoniorkester idag som består av musikanter från både Piteå och Älvsbyn. Det är allt ifrån musiklärare till glada amatörer. Det är fantastiskt, berättar Ulrik Bylander, föreningens ordförande.

Luleå, Boden och Skellefteå har sedan länge tillbaka haft anrika och aktiva orkesterföreningar. I grannkommunerna Älvsbyn och Piteå har det dock lyst med sin frånvaro. Därför valde musikanten Ulrik Bylander att starta upp den ideella föreningen Piteå & Älvsbyns Orkesterförening, tillsammans med andra musikfanatiker i de båda kommunerna.

– Anledningen till att vi har startat upp föreningen är för att vi har märkt att det är något som behövs här. Vi har sett att det finns många musikanter i de båda kommunerna som har saknat någonstans att spela. Vi vill därför stimulera musiklivet i båda kommunerna, berättar Ulrik Bylander.

Hoppas på fler ungdomar

Ulrik är själv utbildad valthornist och har studerat musik både på Uppsala universitet och

vid musikhögskolan i Piteå och brinner för den klassiska musiken. Han hoppas därför att allt fler yngre musikanter väljer att gå den klassiska stigen och låter sig inspireras att fortsätta.

– Vi har märkt att antalet ungdomar som fortsätter att spela klassiska instrument på högstadiet och gymnasiet minskar, men även antalet sökande studenter till musikhögskolan i Piteå. Vi tror att en del är att det saknas en orkester som en naturlig mötesplats, men även som fyller ett musikaliskt fostrande syfte.

Hur ser du på framtiden?

– Framtidsplanen är att vi ska ha minst en produktion per år, med konserter i både Älvsbyn och Piteå. Men man får ta det lite försiktigt, man får inte lova för mycket såhär i början. Men drömscenariot är att vi får en verksamhet som fungerar och som kan stå på egna ben. Det är ju så med ideell verksamhet att det finns vissa kostnader, och det är det som vi i styrelsen arbetar med. Men det viktigaste, som jag ser det, är att vi får med ungdomar från kulturskolorna som också får ta del av den klassiska musiken.

Premiärkonsert med klassisk touch

Den 23 april anordnade orkesterföreningen sin allra första konsert tillsammans. Tillställningen, som var i Älvsbyns kyrka, bjöd på allt från Bizet och Mozart, till Sibelius och Schubert. En av kvällens solister var klarinettisten Stina Anders-

son från Vidsel, som studerar klassisk musik vid Piteå musikhögskola.

– Det bästa med en orkesterförening är de alla människor som man får chansen att spela med. Jag tycker att det här är riktigt roligt, berättar hon.

Stina Andersson, klarinett.

Videoklipp från konserten finns på Älvsbyns kommuns Youtube-kanal www.youtube.com/alvsbyn

”Den som handlar hos oss gör en god gärning”

Har du hört talas om Klädbanken? Det är en barnklädesbutik i Älvsbyn som ger sysselsättning till funktionshindrade. Begagnade kläder säljs för en billig penning. Nu har även tillverkning och försäljning av hundkex startats.

– Den förtjänst vi gör går till omkostnader och till aktiviteter för de funktionshindrade i den dagliga verksamheten, säger Sofie Harlin, handledare på arbetsplatsen.

Klädbanken är en butik på Lövgatan 1 mitt emot Lomtjärnsparken. Den har funnits i ca 20 år. En så kallad second hand-butik som säljer begagnade kläder för barn.

– Vi tar emot kläder från allmänheten som våra brukare får sortera, hänga upp i butiken och sedan sälja, berättar Sofie.

Endast barnkläder, upp till 170 centilong, tas emot. Det gäller byxor, tröjor, jackor, skor, vantar, badkläder, sportartiklar med mera.

– Det går bra att lämna in kläder från 7.30 till 16.15 på vardagar, säger Sofie.

Många kläder som lämnas in är i nyskick.

– Det händer ibland att vi får in klädesplagg där prislappen fortfarande hänger kvar...

Vinsten av försäljningen går till verksamheten.

– Så den som handlar hos oss gör en god gärning.

Butiken är öppen från 12.30 till 15.00 på vardagar.

Utöver klädförsäljningen så har nyligen en produktion av hundkex startats på Aktivitetshuset som också säljs i butiken. Även kluven ved i säckar finns till försäljning.

Nu lanseras Flygbilen till Luleå airport

Den 4 april lanserades Flygbilen. Det är ett nytt sätt att med kollektivtrafik ta sig mellan Älvsbyn och Luleå airport.

De största bristerna i tillgänglighet genom kollektiva resor finns i norra Sverige. Därför genomför Trafikverket, Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten och ett antal norrbottenskommuner ett tvåårigt försök med Flygbilen mellan Luleå Airport och ett antal orter, varav Älvsbyn är en.

Trafikeringskostnaden är beräknad till sex miljoner kronor (Mkr) per år, varav Trafikverket finansierar 3,6 Mkr, regionala kollektivtrafikmyndigheten finansierar två Mkr genom ett finansieringsbidrag från Norrbottens läns landsting. Kommunerna Haparanda, Jokkmokk, Älvsbyn och Övertorneå går var för sig in med 100 000 kr.

Det är en värdefull satsning för innevanarna i Älvsbyns kommun. En utvärdering kommer att ske efter två år och det blir intressant att

följa utvecklingen, säger Älvsbyns kommunalråd Helena Öhlund.

Flygbilen kommer att gå mellan busstationen i Älvsbyn och Luleå airport måndags-söndag med en morgontur och en kvällstur i vardera riktningen och är anpassade för avgångar till Arlanda, vardagar vid 07-tiden och vid 19-tiden. Helger är den anpassad för en förmiddagsavgång och en kvällsavgång. Från Arlanda, en förmiddags- och en kvällstur både vardagar och helger. Flygbilen inväntar försenat flyg. Trafiken kommer att vara anropsstyrd, det vill säga flygbilen måste bokas senast dagen före resdagen hos Länstrafiken Norrbotten.

Ta inte bilen till Flyget.
Ta Flygbilen.

FLYGBILEN

Linje 713

Busstationen Älvsbyn – Luleå Airport
(i båda riktningar)

Vuxen..... 260 kronor
Ungdom (>19 år)..... 130 kronor
Familj (max 5 pers.)..... 520 kronor

Beställ Flygbilen på telefon 0771-100 110 senast klockan 17.00 dagen före resdagen (och tidigast 14 dagar före resdagen).

Läs mer på www.ltnbd.se

Krönikan

Under krönikan bjuder vi in olika personer att fritt skriva om frågor som är dem nära. Har du tips på en krönikör? Hör då gärna av dig till Älvsbybladet.

Robert Granström vid sin elbil Tesla Model S. I bakgrunden på hans villa syns solcellsanläggningen som han bland annat använder för att tillverka ström till att tanka bilen med.

Den 24-25/2 körde vi elbiltrallat februarirundan. Syftet var att bygga kunskap om hur man kan rigga ett elbiltrallat i norra Sverige, inspirerat av Öresundstrallat som redan har 5 år på nacken. Förutom att lära och visa upp hur långt man kommer med laddbar bil på vintern, var tanken att sprida kunskap och inte minst träffas och resonera om vad vi redan vet. Från Test Site Swedens sida hade vi med oss en del slutsatser som vi valt att sammanfatta under rubriken:

Tolv testade teorier, teser och tankevrurpor om elbilar

Tankevrurpa 1:

"Rena elbilar är stadsbilar"

Fakta: En elbil klarar ledigt 10-15 mil körning per dag och passar därför utmärkt som pendlarbil och bästa ekonomi och miljönytta nås om man ersätter fossila bilar som går långt varje dag = bilar på landsbygden. Det är också lätt att återladda flera mil under en arbetsdag.

Tankevrurpa 2:

"Laddhybrider (med både el- och förbränningsmotor) är bättre på landsbygden"

Fakta: När elräckvidden är för kort är det praktiskt om man har en till bil och det finns betydligt fler tvåbilsfamiljer på lands-

bygden. Så laddbara hybrider med batterier för 3-5 mil passar egentligen bättre för kortkörning och för enbilsfamiljer i städer som behöver ta bilen till Sälen en gång per år.

Tankevrurpa 3:

"För att kunna köra elbilar krävs att staten bygger laddinfrastruktur"

Fakta: Gällande laddningen så kan en pendlare lösa all sin laddning genom att ladda hemma och på arbetet.

Tankevrurpa 4:

"Elbilar startar inte i kyla"

Fakta: Alla vet ju att ett kallt startbatteri inte räcker till för att snurra runt motorn

och samtidigt tända ett nerkyllt bränsle i en förbränningsmotor. Men ett elfordonsbatteri är upp mot 100 ggr kraftfullare och kan trots stark kyla enkelt få bilen att rulla. Batteriet återfår sedan full effekt när man kört en stund.

Tankevrurpa 5:

"Elbilar har ingen/dålig värme"

Fakta: Elbilar värms med direktverkande el som ger en mycket snabbare värme och defroster-funktion. Värmeeffekten är mer än dubbelt så stor som våra traditionella kupévärmare, som man dessutom slipper. En till fördel är att när du i 30 minusgrader behöver gå in och handla kan du lämna bilen/värmen på eftersom den inte släpper ut några avgaser.

Tankekurpa 6: "Elbilar har undermålig räckvidd för nordiska förhållanden"

Fakta: Det är sant att räckvidden blir kortare på vintern då energin till värmen i en ren elbil kommer från batteriet. Men räckviddsförlusten i en normal pendlingssituation rör sig inte om mer än 20-25%. Och från testerna inför februarirundan såg vi att även i ett extremt fall, med 30 minusgrader och man glömt förvärma kupé och batteri, så går en bil som Nissan Leaf med ett 30KWh batteri 12-13 mil. Med en vanlig 16A säkring hinner man återladda hela den energimängden medan man är på jobbet, så runt 25 mil daglig pendling, även när det är riktigt kallt är ingen omöjlighet.

Tankekurpa 7: "Elbilar är för dyra i inköp"

Fakta: Den som bara tittar på inköpspriset lurar sig själv. Väger man in allt från drivmedelskostnad till värdeminskning så får man en lägre milkostnad med en e-Golf än motsvarande bil med fossilmotor (bensin, diesel, eller gas). "Bränslekostnaden" för en elbil ligger på 1-2 kr/mil. Kör du mer än 2 000 mil/år ska du inte välja en diesel utan en elbil.

Tankekurpa 8: "Elbilar kommer att få lågt andrahandsvärde"

Fakta: De som redan nu antar att laddbara bilar får ett lågt andrahandsvärde kopplat till att det är ny teknik, har missat att en elbil innehåller betydligt färre komponenter som kan gå sönder. Du behöver exempelvis aldrig lämna in elbilen på service för att byta olja och filter eftersom det inte finns i en elmotor. Sannolikheten är minst lika stor att den som äger fossil bil sitter med "Svarte Petter" om några år, när begagnade laddbara bilar börjar finnas på marknaden.

Tankekurpa 9: "Batterilivslängden är kort"

Fakta: Mobiltelefonbatterier tar slut fort, men redan idag ser vi att så inte är fallet med elfordonsbatterier. De har högre kvalitet på battericellerna och det tillsammans

med batterikontrollsystemet som bilar utrustats med gör att man har över 90 % av räckvidden kvar efter 15 000 mil. Och det finns rena elbilar som gått över 30 000 mil redan.

Tankekurpa 10: "Förbränningsmotorn kommer att utvecklas vidare och tar in elmotorns förspång"

Fakta: Elmotorn har idag ungefär 400 % bättre verkningsgrad än förbränningsmotorn och förbättringspotentialen för den fossila tekniken rör sig bara om några procent till. Så skillnaden kommer att vara stor även i framtiden och bästa sättet att kapa energibehovet är därför att utrusta alla bilar med en elmotor och ett batteri.

Tankekurpa 11: "Något miljövänligt drivmedel som biogas kommer att ta över"

Fakta: Till att börja med så är den globala efterfrågan av fossila drivmedel så stor att vi inom överskådlig tid inte kan ersätta allt med ett enda energislag. Men sedan några år bakåt i tiden så minskar den globala tillgången på olja. Vi kommer att behöva el, vätgas, biogas och säkert ytterligare några bränslen till beroende på vart man bor i världen.

Tankekurpa 12: "Elbilar körs ju ändå på Polsk kolkraft"

Fakta: Tillgången på olja nådde sin topp i världen för några år sedan och nu minskar den globala oljeproduktionen. Snart når kol sin topp och går mot samma öde. Samtidigt ökar produktionen av el med solceller och vindkraft. Hastigheten i de länder där utbyggnaden sker på allvar motsvarar strömmen från ett kärnkraftverk per land och år. Därför blir också satsningen på ett nytt kärnkraftverk i Finland så fel. Det vore mycket bättre att Finska staten ger subventioner till privatpersoner som bygger egen solet eller satsar på vindkraft än att garantera Ryska Rosatom (som även håller på med stridsspetsar) ett fast pris för sin produktion av kärnkrafts-el till det finska nätet.

Avslutningsord – Blir allt som förut? "Vi behöver baskraft och sol och vind går inte att lita på"

Fakta: Det som sker nu inom laddfordonsområdet kommer sannolikt att drastiskt påverka hela elbranschen. Framtiden ligger i energilagring i batterier. Aktörerna inom bilindustrin har i olika grad börjat förstå detta. Elbilstillverkaren Tesla har redan förstått att det är lagringskapacitet och inte antalet cylindrar som är nyckeln för framtiden. Tesla har exempelvis tagit fram ett batterilager för hemmabruk (Power Wall). Prognosen är att vi vid 2016 slut kommer att ha över 30 000 laddbara bilar i Sverige. När dessa bilar faller för åldersstrecket är det mycket sannolikt att batteriet kommer att kunna användas som stationärt batteri för att jämna ut effektbehovsvariationer i elnätet. Om dessa batterier i snitt ligger på 20 kWh vardera så kommer lagringskapaciteten i dessa batterier att motsvara 600 MWh eller om man så vill, räcka till för att strömförsörja hela Sverige i en halvtimme en kall februarimorgon när förbrukningen är som högst. Om vi förutsätter en försäljningsökning liknande den för fyrhjulsdrift (1/3 av markanden idag) så kommer det dessutom med stor säkerhet att säljas runt 100 000 laddbara bilar/år i Sverige redan om 10 år.

Robert Granström

Renault Zoe var en av bilarna som deltog i Älvsbyns motorsällskaps rally Februarirundan.

Elbilsrallyt "Februarirundan"

Bilhandlare i Norrbotten saknar tester av laddbara bilar i kallt klimat.

Ingen har väl undgått att läsa om skandalerna runt biltillverkarnas emissions- och förbrukningstester. En kommentar som hörts rätt ofta är att dagens körcykler, som används för att få fram en snittförbrukning, anses omoderna och att nya är på väg. Men

vad få idag pratar om är att tanken med en körcykel i sig är helt omodern nu när elbilarna börjar dyka upp på marknaden.

– Om det som nu kostar 2 kronor/mil eller möjligen 25 öre mindre att köra en elbil är en sekundär fråga. Konsumenten vill veta

om batteriet räcker för exempelvis pendling till jobbet. Och räckvidd i vintermiljö är något som varken gamla eller nya körcykler kommer att kunna mäta på ett relevant sätt, säger Robert Granström på Test Site Sweden.

Energien till värmen i en elbil tas från batteriet och det går naturligtvis mest ström när det är kallt och farten är hög. Då går det inte tänka som i körcykelsammanhang och dessutom välja ett snittvärde för vintertemperaturer i ett Europaperspektiv.

Februarirundan

För den där svinkalla februarimorgonen, när man ändå måste ta sig till jobbet, saknar konsumenter likväl som bilhandlare idag information om bilens räckvidd. Därför, medan biltillverkare och lobbyister inom branschorgan är fullt upptagna med att jaga snittförbrukningssiffror för fossila bilar och körcykler för detta, har handlarna som vill sälja laddbara bilar i Norrbotten fått ta saken i egna händer. I slutet av februari körde därför ett antal bilhandlare i Norrbotten med Nordiska bil i spetsen ett elbilsrally via Boden, Älvsbyn och Piteå med start och mål i Luleå.

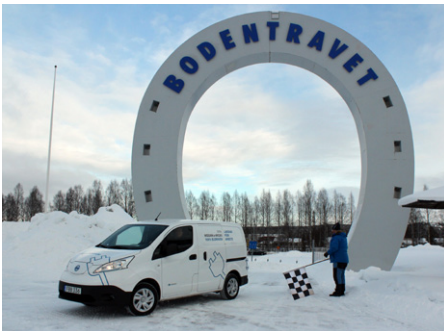
Några av elbilarna i årets rally.

Rallyt har döpts till "Februarirundan" och arrangör för hela evenemanget är Älvsbyns motorsällskap. De har under sina 90 år gjort sig känt för att ha brutit ny mark vid ett flertal tillfällen.

– Vi håller fast vid den traditionen och bjöd därför in till en demonstrationstävling med eldrivna fordon på allmän väg. Syftet med detta 20 mil långa rally var att bygga mer kunskap om laddbara bilar räckvidd mitt i vintern och visa upp vad laddbara bilar går för, säger Arne Lind tävlingsledare Älvsbyns motorsällskap.

Årligt återkommande rally

Korrekt information om elbilar är en bristvara. Därför inbjöds elbilsexperter och omvärldsanalytiker för att hålla föredrag vid varje stopp i de fyra kommunerna. Under "rallyt", vars syfte har varit att efterlikna traditionell pendling från hemmet till ett jobb i en annan kommun, följdes bilarnas räckvidd, förbrukning och värmekomfort under de olika "speci-EL-sträckorna" mellan orterna.

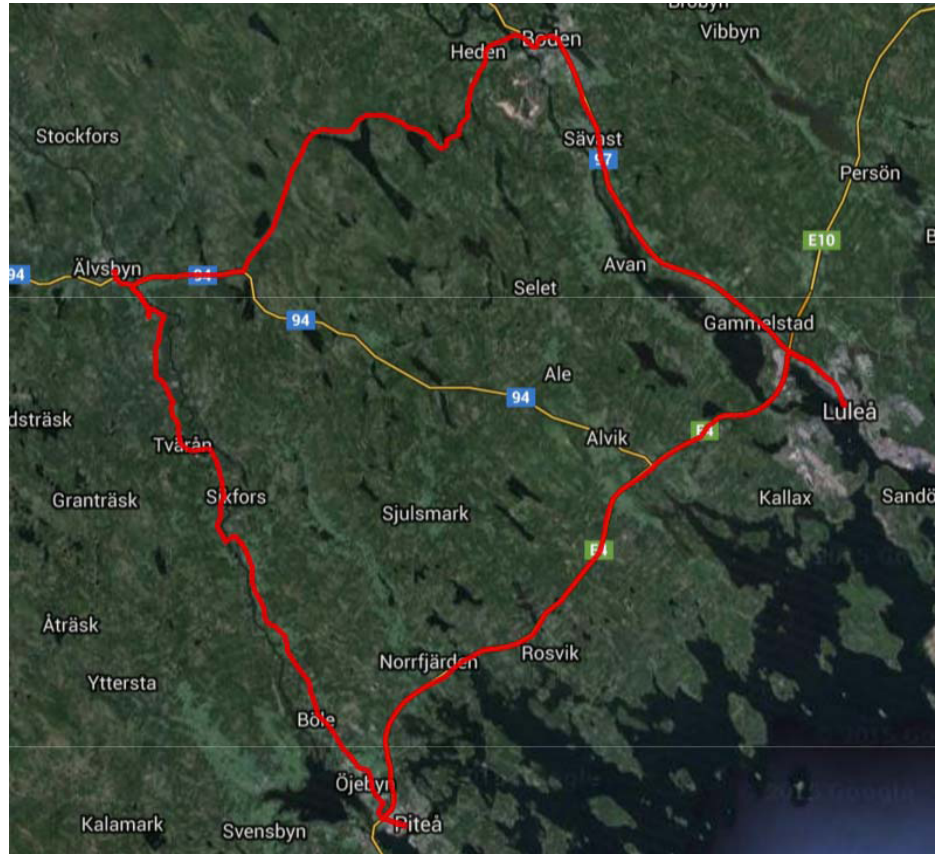
Den nya elskäpbilen Nissan e-NV200 kör i mål på första delsträckan.

– Tanken är att detta rally skall bli årligt återkommande och målet i år var därför att tillsammans med Bilsporförbundet och Test Site Sweden mäta, analysera och slutligen även identifiera lämpliga tävlingsformer för kommande år, säger Arne Lind.

Älvsbyns kommun jobbar på bred front med miljö och energifrågor. Där är engagemanget i Februarirundan en del i

kommunens åtagande att minska sina koldioxidutsläpp med minst 20 % innan år 2020.

– Marknaden börjar bli mogen för att pendla med elbil mellan grannkommunerna här. Vi jobbar också för att skapa goda förutsättningar för laddinfrastruktur i Norrbotten tillsammans med andra kommuner, säger Elisabeth Viktorsson energirådgivare i Älvsbyns kommun.

Elbilsrallyt Februarirundan går sträckan Luleå-Boden-Älvsbyn-Piteå-Luleå.

Robert Granström, Test Site Sweden laddar sin elbil vid snabbladdaren hos OKQ8 i Luleå.

Kalle Lundgren och Jörgen Öbman från Försvarets materielverk berättade för studenterna om hur de arbetar med att utveckla olika specialanpassade produkter för testverksamheten.

Studenter fascinerades av robotteknik

– Jag tycker att allt som flyger är intressant, men här tyckte jag att det var mest spännande att se hur de löser de tekniska bitarna med sina fjärrstyrda markfordon som är helt kundanpassade och tas fram från scratch.

Det säger Emma Brännström som var en av de 23 studenter från Luleå Tekniska Högskola som hade tackat ja till ett studiebesök på Vidsel Test Range (f.d. RFN) i början av april. Hon kommer från Uppsala och läser andra året på civilingenjörsprogrammet med inriktning på maskinteknik.

– Vi bjöd hit studenterna för att de skulle få bekanta sig med vår verksamhet och se vilka möjligheter till arbete och examensarbeten som finns här, säger Michaela Sandgren på Försvarets materielverk (FMV) som var en av dem som planerade dagen.

Flera av studenterna läser till civilingenjör inom rymdteknik eller maskinteknik. På Vidsel

Test Range finns även andra yrkesgrupper och de som berättade om arbetsplatsen representerade olika arbetsområden. Några berättade till exempel om sina egna utbildningar och nuvarande arbetsuppgifter.

Andreas Karlsson kommer från västkusten och flyttade till Luleå för några år sedan för att studera rättsvetenskap. Nu är han snart färdig med utbildningen och håller på med ett examensarbete om offentlighetsprincip och sekretess. Han är också hemvärnsman och är intresserad av teknik.

– Det var en bra dag med intressant information både om provplatsens historia och den moderna tekniken. Jag skulle absolut kunna tänka mig att jobba där med ett administrativt arbete. Min utbildning och mina intressen passar bra ihop med verksamheten och jag fick tillfälle att prata med en person från den administrativa sidan om vilka möjligheter som finns, säger Andreas Karlsson.

Emma Brännström hade bara hört talas om Vidsel Test Range genom filmen Hotet när hon fick inbjudan att vara med på ett studiebesök där. Nu tycker hon att det också är en intressant arbetsplats.

Tomas Granström visar ett fjärrstyrt fordon för intresserade studenter.

Andreas Karlsson tycker att Norrbotten är ett trevligt landskap och kan absolut tänka sig att arbeta på Vidsel Test Range om något år.

Yrkesprofilen

Älvsbyns kommun har 100-tals olika kommunala jobb i sin verksamhet. Det kan vara allt från lokalvårdare och lärare till kommunchef och parkarbetare. Har du tips på ett kommunalt yrke som du skulle vilja att vi skriver om? Hör då gärna av dig till Älvsbybladet.

Varierande yrke med dagliga överraskningar

Med barn kan allt hända. Det vet skolsköterskorna Ann-Britt Lindström och Christina Bäcklund.

– Ingen dag är den andra lik, konstaterar Ann-Britt.

Skolsköterskorna lyder under Älvsbyns kommuns barn- och familjeenhet där även familjepedagoger, socialsekreterare, skolkuratorer, samt tal/specialpedagog ingår. Enheten har även tillgång till skolläkare samt psykologer på konsultbasis.

Ann-Britt ansvarar för Parkskolan, Knut Lundmarkskolan, Visträsk skola och Korsträsk skola. Christina för Älvkraskolan, Älvsbyns gymnasium och skolan i Vidsel. Det innebär mellan 500 och 600 barn per skolsköterska.

Två dagar per månad får de även stöd av en specialutbildad barnläkare.

Många arbetsuppgifter

Dagarna är oftast fullteknade för skolsköterskorna. Utöver akuta händelser och sjukdomsfall så ingår obligatoriska hälsosamtal, vaccination och undersökningar i arbetsuppgifterna.

– Dessutom ska allt dokumenteras. Vi lyder under hälso- och sjukvårdslagen liksom skollagen, berättar Ann-Britt.

Skolsköterskorna för också hälsostatistik på allt från kostvanor till arbetsmiljö som skickas till landstinget.

– Alla lagstadgade uppgifter tar en hel del tid i anspråk, säger Ann-Britt.

Med över tusen barn i verksamheten så kan aldrig Ann-Britt och Christina veta hur en arbetsdag kommer att se ut. Allt kan hända.

– Arbetet är minst sagt flexibelt vilket är stimulerande. Ofta tvingas vi ändra i planeringen på grund av saker som händer, berättar Christina.

Händelserika arbetsdagar

Akuta sjukdomsfall och olyckor inträffar titt som tätt. Det kan handla om allt från frakturer och hjärnskakning till tandskador och getingstick.

– En gång hade vi en elev som var in och sydde två gånger samma dag efter att ha skurit sig i slöjden, säger Ann-Britt.

Med ett spann från småbarn på förskola till gymnasieelever så ställs också skolsköterskorna inför skilda problem.

– Mindre barn har svårt att klä händelser i ord medan äldre ungdomar kanske inte vill berätta allt, säger Christina.

Intuition

Är Älvsbyns barn friska?

– Ja, den fysiska hälsan är bra medan den psykiska ohälsan ökat som i övriga svenska samhället. Barnen är en spegel av samhället.

Vad innebär det?

– Vi ser att psykosociala problem ökar mer än medicinska. Kraven har generellt sett ökat och många upplever stress. Vi har många barn med speciella behov. Men jag tycker vi är ganska bra på att se när barn mår dåligt. Som skolsköterska utvecklar man en intuition att känna in saker. Men vi gör ju även vanliga fysiska undersökningar, en check på syn, längd, vikt och rygg. Skolios är något vi försöker upptäcka tidigt. Till hösten startar vi också, tillsammans med kurator, ett projekt för barn med övervikt.

Har er arbetsituation förändrats under årens lopp?

– Ja, på många sätt. En sak är att asylbarnen ökar år från år. Där önskar vi att det fanns mer tid för dem.

Är barnen duktiga på att söka upp er?

– Ja, de hör av sig för mer eller mindre allvarliga saker. Ibland tar även barnens föräldrar kontakt med oss och droppar in med sin son eller dotter.

Hur upplever ni relationen till barnen/eleverna och föräldrarna?

– Mycket bra. Vi har en stor tillgänglighet.

Vad är charmigast med jobbet?

– Variationen och kontakten med alla härliga barn.

Christina som jobbat mer än 30 år som skolsköterska är inne på andra generationen.

– Ja (skratt), Eleverna som jag hade på 1980- och 1990-talet är ju nu själva föräldrar till barn på skolorna. Det är kul att träffas igen. En tidigare elev och numera förälder sa till mig; ”Nu är vi lika gamla”, säger Christina.

Ny personal

Louise Grönlund
Ny enhetschef på hemtjänsten.

Mattias Holmén
Ny enhetschef på Ensamkommande barn (EKB).

Erika Groth
Ny miljöinspektör på Älvsbyns kommun.

Eleverna på Visträskskolan prisades av FN

Ifjol anordnade Svenska FN-förbundet en tävling för skolor runt om i landet. Uppgiften gick ut på att eleverna skulle på något vis illustrera hur de tror att framtiden kommer att se ut år 2030.

Eleverna på Visträskskolan, som var mitt inne i att lära sig om just FN, valde därför att delta i tävlingen och skapa åtta filmer där de pratade om bland annat de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen.

– Vi valde att skriva och illustrera kompisberättelser som vi sedan filmade och lade ut på vår Youtube-sida. Tävlingen passade bra in i det tema som vi arbetat med under höstterminen, ”Att leva tillsammans i världen”. Temat inspirerade eleverna att vilja hjälpa andra, berättar Maria Sundström, lärare för årskurs 1-3 på Visträskskolan.

Eleverna fick en fin present när FN-förbundet hörde av sig och berättade att deras bidrag hade vunnit.

– Det roligaste var när Maria berättade vem som vann och jag hörde att vi vann. Då blev jag så glad för vi har jobbat så hårt, berättar en glad Alex Norén, klass 3, till FN.se.

Läs mer på: <http://www.fn.se/skola/uppmarksamma-fn-dagen-den-24-oktober/>

Flytt och nytt

Ekbergs Konditori i Älvsbyn har flyttat från järnvägsstationen till storgatan 10 i Älvsbyn.

Nystartat i järnvägsstationen är Station Fik Loppis Antikt.

Älvsbyhus bygger ut sin fabrik

Miljökraven för hustillverkning har skärpts och enligt nya direktiv måste hustillverkarna ändra i sin produktion och bygga tjockare väggar till sina villor. Under januari 2017 kommer de första Älvsbyhusen med tjockare väggar att produceras. Men i dagsläget är fabriken i Älvsbyn för liten för att kunna klara av den nya produktionen, därför har husbyggföretaget valt att bygga ut sin fabrik med 500 kvadratmeter.

– Vi kommer att bygga hus som kommer att ha en sådan låg energiförbrukning så att vi kommer att klara både den här skärpningen som kommer 2017 och sannolikt nästa som kommer 2020, säger Kent Johansson till Piteå-Tidningen.

Utbyggnaden kommer att ske under 2016.

Teamet som förbättrar vården för personer som utvecklar demens. Från vänster; Marianne Rosengren biståndshandläggare Älvsbyns kommun, Agneta Åkerström leg arbetsterapeut Älvsbyns kommun, Margareta Grönlund leg sjuksköterska Älvsbyns kommun, Barbro Eklund leg distriktssköterska Älvsbyns hälsocentral, Christina Eriksson leg arbetsterapeut Älvsbyns hälsocentral. Saknas på bilden gör Elin Suup anhörigkonsulent i Älvsbyns kommun.

Förbättrade rutiner vid misstanke om demens

Älvsbyns kommuns hälso- och sjukvårdsteam tar tillsammans med Älvsbyns hälsocentral gemensamma tag för att på ett tidigt skede sätta in behandling till personer som utvecklat en demenssjukdom.

– Vi har utarbetat gemensamma rutiner för att säkerställa att den som söker vård på grund av kognitiv svikt ska bli bemött och utredd enligt de nationella riktlinjer som upprättats för vård och omsorg vid demenssjukdom, berättar Agneta Åkerström, legitimerad arbetsterapeut på Älvsbyns kommun, som tillsammans med, Marianne Rosengren biståndshandläggare Älvsbyns kommun, Margareta Grönlund, legitimerad sjuksköterska Älvsbyns kommun, Barbro Eklund legitimerad distriktssköterska Älvsbyns hälsocentral, Elin Suup anhörigkonsulent i Älvsbyns kommun och Christina Eriksson legitimerad arbetsterapeut Älvsbyns hälsocentral, utgör det team som ska förbättra vården.

Gruppen vill sprida kunskap till Älvsbyns kommuninnevånare om vad som kan göras vid en demenssjukdom och om själva utredningen. Detta för att tidigare komma i kontakt med personer som utvecklat en demenssjukdom och kunna sätta in medicinsk behandling och hjälp att kompensera för minnessvikt i ett tidigt skede. Hälsocentralen ansvarar för utredning av minnessvikt och det

är hälsocentralen som drabbade och anhöriga bör kontakta för att få hjälp.

Vid misstanke om demens görs först en så kallad basalutredning vilket innebär att prover tas som följs upp med ett läkarbesök. Utifrån provsvar så fortsätter utredningen med att en arbetsterapeut kommer hem till personen med minnessvikt. Vid hembesöket görs en MMSE-SR (ett test som ger en grov uppskattning av olika kognitiva funktioner, exempelvis orientering, minne, språk och logisk-spatial förmåga), en aktivitetsbedömning och intervjuer med den drabbade och anhöriga. Detta följs av en remiss från läkare till en skiktröntgen av hjärnan. Efter besök av arbetsterapeut och röntgen så bokas ett läkarbesök för fastställande av diagnos, information och ställningstagande om behandling.

– Genom samarbetet mellan Älvsbyns hälsocentral och Älvsbyns kommuns hälso- och sjukvårdsteam vill vi kunna möta drabbades behov på bästa sätt. När behov finns av både insatser från socialtjänsten och hälso- och sjukvården kan personer med minnessvikt få stöd genom en samordnad individuell plan. Planen tas fram med den enskilde och utifrån de behov som konstateras, hälsar Agneta Åkerström och hennes kollegor.

Tips att läsa: www.demenscentrum.se

Älvsbyn blir parfym

Inför lanseringen av Älvsbyparfymen The Pearl (pärlan) kunde man förköpa en egen flaska av parfymen innan den var tillverkad och alla köp var ett bidrag till finansiering av uppstarten.

– Uppstarten är alltid dyrare än när en produktion redan har kommit igång. Det ska tillverkas verktyg för stöpning och tryckning och i detta fall även en mycket större volym av parfym och boxar än hos tidigare tillverkare. Uppstarten är oftast är den stora puckeln för att kunna ta ut en ny produkt på en marknad säger Eva Henriksson (tidigare Norman) som är uppvuxen i Älvsbyn, är parfymens skapare och ägare av Scents from Norra Norrland AB.

Parfymen kommer att heta The Pearl from Norra Norrland, och blev utvald som doft bland tre prototypparfymerna utan namn, under en marknadsdag i Älvsbyn september 2015. Namnet The Pearl (pärlan) är en hyllning till Älvsbyn som i folk-mun kallas för Norrbottens pärla. För att illustrera detta så finns det en vit glaspärla i varje parfymflaska.

Produktionen sker i hjärtat av parfymlandet Frankrike; Grasse. The Pearl finns att köpa på Gårdings i Älvsbyn från och med juni.

På den sidan skriver Pär Jonsson, näringslivschef i Älvsbyns kommun varje fredag om stort och smått angående ledarskap, omvärld, företag och näringsliv.

Datacenter och hållbarhet

Datacenter beräknas konsumera 5-10 % av världens energi år 2020 och är idag den globalt snabbast växande industrin.

Det finns ett behov av 700 nya datacenter i världen år 2015-2020. 200 nya datacenter i USA, 200 i Asien, 200 i Europa samt 50 i Sydamerika och 50 i Afrika.

Tidigare placerades datacenter i närheten av marknaden och strömmen transporterades dit. Nu placeras datacenter allt mer där strömmen produceras och digitaltrafiken, ettor och nollor,

Nyfors datacentersite i förgrunden.

transporteras istället. Det blir bättre för miljön, billigare för kunderna och det gynnar vår region. Om vi fortsätter den planerade utbyggnaden av datacenter, med nuvarande koncept, kommer koldioxidutsläppen från energin till datacenter att motsvara koldioxidutsläppen från allt flyg i världen.

Politiskt är koldioxidutsläpp ett högt prioriterat område för vår miljö. Greenpeace har agerat i frågan och listar olika datacenter i världen och dess förmåga att producera grön el.

Älvsbyn har en kapacitet inom el av cirka 80 MW, en Facebookhall i Luleå kan vid full belastning förbruka en effekt av cirka 40 MW. Som jämförelse kan vi värma upp hela Boden stad på cirka 20 MW.

Nästa steg i utvecklingen av koncept inom datacenter medför ökat fokus på återanvändning av energi. Enligt Tom Furlong, Facebooks vice VD för infrastruktur, har bolaget gjort ett bra jobb med energieffektivisering. Målet, säger han, är att köra sina datacenter på 50 % ren och förnybar energi år 2018.

För Älvsbyns del är förutsättningarna goda med kraftförsörjning av ström, färdiga detaljplaner samt närhet till ett fjärrvärmeverk. Nästa steg för dataetableringar kommer att ställa krav på återanvändning av energi. Där har Älvsbyn goda förutsättningar.

Pär Jonsson
Näringslivschef, Älvsbyns kommun

Ledarutvecklingsprogram – tillväxt Älvsbyn

Under ett antal träffar har flertalet deltagare från olika företag gått kommunens ledarutvecklingsprogram. Där har de olika delarna som följer med när man driver och vill utveckla sitt företag genomlysts. Härnäst väntar en utvärdering och beslut om eventuellt framtida träffar.

I höstas startade Älvsbyns Näringslivskontor upp projektet "Ledarutvecklingsprogrammet – tillväxt Älvsbyn" tillsammans med konsulten Owe Johansson från Cando Competence AB. Under ett antal träffar har de båda parterna tillsammans väglett 11 anmälda företag och 14 deltagare i frågor rörande nyföretagande och utveckling av befintliga företag, exempelvis om ledning och styrelse, anbud, upphandling och investeringsstöd.

– Det här är något som vi kör inom ramen för projektet Smart och hållbar tillväxt för nystartade och befintliga företag i regionen. Det är ett samverkansprojekt mellan Älvsbyn, Skellefteå och Piteå kommun och finansieras av EU, länsstyrelsen och region Västerbotten, berättar Sofia Sundh, näringslivsutvecklare på Älvsbyns kommun.

Bra blandning av företagare

Härnäst väntar en utvärdering av den här omgången för att se om det behöver göras någon

förändring i upplägget av programmet inför nästa gång.

– Tanken är ju att det här ska bli återkommande, att man kan köra en sån här sväng i alla fall en gång per år.

Hur tycker du att det har varit?

– Det har varit bra. Det är så roligt också i och med att deltagarna har varit ifrån olika branscher och ändå har man kunnat se att det har blivit dialog och utbyten mellan företagen.

Företagsprofilen

Under företagsprofilen kan du läsa om ett av alla företag i kommunen. Har du tips på ett företag som du skulle vilja att vi skriver om? Hör då gärna av dig till Älvsbybladet.

Inte bara ett tryckeri

Nyligen bytte de namn från Älvsby-Tryck AB till Älvsby Tryck & Design AB.

– Vi ville lägga mer fokus på att vi inte bara är ett tryckeri. Även design är en stor del av vår verksamhet, säger Elisabeth Nordström, företagets vd.

Kvinnligt övertagande

Elisabeth driver Älvsby tryck och design tillsammans med sina två kollegor, Inger Adolfsson och Anneli Olofsson. Utöver dem själva finns en anställd i företaget.

2001 var det dags för de dåvarande ägarna att gå i pension och en förfrågan gick ut till de anställda om någon var intresserad av att köpa företaget.

– Vi var tre kvinnor som nappade på förslaget. Något som är lite extra roligt då branschen i sig är väldigt mansdominerad, säger Elisabeth.

– Fast det har nog mest inneburit positiva reaktioner från omgivningen, fortsätter hon.

Hjälp till färdig produkt

– Vi tillhör en bransch som är i ständig utveckling och de senaste åren har kartor blivit en minskande del av produktionen, säger Elisabeth.

– Idag är det Älvsbybygdens annonsblad som är vår ryggrad men utöver det trycker

vi allt från blanketter, kuvert och visitkort till skyltar, tidningar och böcker.

Elisabeth understryker att företaget även hjälper sina kunder med layout och design av exempelvis annonser och logotyper.

– Vi jobbar mycket med helhetslösningar där vi hjälper kunden hela vägen från idé till färdig produkt.

Familjeföretag

Historien startade dock långt tidigare när Lars Johansson och Herman Wählström bestämde sig för att starta eget och köpte ett tryckeri i Älvsbyn 1962. Båda var från Boden och hade ett gemensamt förflutet på NSD.

1971 registrerades företaget som aktiebolag och fick två nya delägare, Jan Wählström och Gunnar Nordström.

En ny inriktning tog vid. Herman hade varit en duktig orienterare och blev en starkt bidragande kraft till utvecklingen av den moderna orienteringskartan. Även andra typer av kartor, exempelvis för fiske och turism, ökade i produktion.

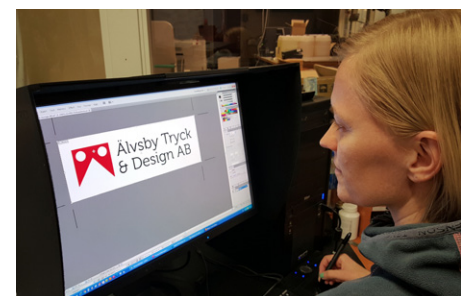
– En av de produkter som vi fått nöjet att trycka är den fina boken "Storforsen", säger Elisabeth Nordström.

Till stor del är Älvsby tryck och design ett familjeföretag, där Anneli Olofsson är ägare i tredje generation.

– Herman var min morfar så det känns roligt att driva hans livsverk vidare, säger hon stolt.

Gunnar Nordström är Elisabeths pappa, så även hon för familjetraditionen vidare.

– Ett val jag aldrig ångrat. Tillsammans har vi som jobbar på Älvsby Tryck och Design över 100 års erfarenhet i branschen, tillägger Elisabeth och ler.

En ny logotyp har tagits fram i samband med namnbytet.

Kultur och fritid

Den 17 april klockan 19:00 i biografen på Forum kommer den kritikerrosade Broadwayklassikern "En druva i solen" att spelas upp. I dramapjäsen får man följa den afroamerikanska familjen Youngers, som drömmer om ett bättre liv i möjligheternas land.

Under nationaldagen den 6 juni kommer olika arrangemang att äga rum runt om i kommunen. I Storforsen kommer man att arrangera musikevenet "Musik i natur", där riksspelmannen, musikläraren och fiolspelaren Elin Jonsson kommer att uppträda. Likt tidigare år kommer även ett traditionellt nationaldagsfirande att äga rum på kyrkmalmen, med bland annat utdelning av flagga och stipendier.

Den 1 juli återvänder den framgångsrika magiska baletten Trolltagen till Storforsen. I dagarna tre kommer besökarna att få följa med in i sagornas värld när sex unga flickor rövas bort utav elaka troll. I år kommer Älvsbysonen Daniel Engman att delta i dem två första föreställningar.

Den 2 juli kommer den traditionella mat- och musikfestivalen att äga rum i Lomtjärns-parken.

För mer information om evenemang, besök www.alsvby.se/evenemang.

Kulturrådet satsar på förskolorna

Statens kulturråd har beviljat 660 000 kronor till Älvsbyn. Pengarna är tänkt att användas till att främja kulturlivet för barn i åldrarna tre till fem år, och kommer att satsas på föreställningar inom dans, teater, musik och cirkus under 2016 och 2017.

– Det är positivt att vi kan erbjuda scenkonstföreställningar för små barn i Älvsbyn och andra landsbygdskommuner. Förhoppningsvis ger det både förskolorna och kommunerna inspiration att arbeta vidare med kultur i förskolan även efter satsningen. Vi hoppas att regionens kulturkonsulenter och kommunernas musik- och kulturskolor kan bistå i det arbetet, säger Tua Stenström, handläggare för Skapande skola på Kulturrådet.

Ny bok om Sveriges första kolonat i Brännberg

Historikern Uno Westerlund från Manjävrv är författare till en ny bok som ges ut av Piteå museum. I boken "Sveriges första kolonat - en kärntrupp för kultur och odling" får vi följa fem pionjärfamiljer och deras efterkommande fram till våra dagar.

År 1909 avsattes mark för kolonat mellan Brännberg och Alträsk strax utanför Älvsbyns kommungräns. Marken utdelades till kolonister som här fick odla och bygga sina hem. Tanken var att locka missnöjda gruvarbetare, före detta rallare och andra egendomslösa till odlingar på utdikade myrmarker.

Boken vänder sig till allmänt historie- och hembygdsintresserade norrbottningar och väs-

Människor från hela världen studerar SFI i Älvsbyn

Att komma till ett nytt land är inte alltid lätt, speciellt om man inte kan språket. Tidigare i år tog Älvsbyns kommun över utbildningen Svenska för invandrare (SFI). Där får eleverna lära sig att prata och skriva på svenska.

Programmet startade den första februari och har 41 deltagare från hela världen, från Afghanistan, Polen och Uzbekistan, till Thailand, USA och Brasilien. Utbildningen har två lärare, Madelene Westbom och Tine Ingerberg, som båda arbetar med att lära ut svenska till de nyanlända.

– Det är ganska fullt upp, jag har själv 26 lektioner varje vecka. Men det är roligt, säger Madelene Westbom.

Positiv utveckling

Utbildningen består av tre studievägar men fyra nivåer (A-D) och beroende på studiebakgrund och förkunskaper hur man ligger till görs en bedömning om vilken grupp man ska studera i. Det kan handla exempelvis om man har studerat tidigare, är analfabet eller inte har kunskap om det latinska/svenska alfabetet. Under resans gång avancerar eleverna till nästa nivå, genom provre-

sultat och uppnådda betygskriterier. Svenska är ett svårt språk att lära sig, i och med alla böjningar, regler för ordföljd vid olika satstyper och vokalljud. Men trots detta går det bra för de nya medborgarna.

Hur är det att följa utvecklingen hos eleverna?

– Det är jätteroligt. Vi har de som har gått här i en månad och vi har sett hur fort som de har lärt sig språket. En del har fått skriva brev och det har varit jättefina svenska. Då känner jag att vi har gjort något som fungerar. Det känns roligt, säger Madelene Westbom.

Projekt som skapar arbete för funktionshindrade och nyanlända

Älvsbyns kommun deltar i projektet Kompetens för alla, KOFA, som ska öka möjligheten till arbete för funktionshindrade och nyanlända invandrare.

– Det är oerhört viktigt att vi ger personer som stått långt från arbetsmarknaden möjlighet till arbete och sysselsättning. Vi har många förhållanden att ta till vara på. Den framtida kompetensförsörjningen är viktig. Här har vi en grupp som kan göra stor samhällsnytta, säger kommunalrådet Helena Öhlund.

KOFA är ett samarbete främst mellan Älvsbyns kommun, Piteå kommun, Arvidsjaurs kommun och Arbetsförmedlingen. Samverkan sker även med Samordningsförbundet i Skellefteå och Piteå, Handikappförbundens Samarbetsorgan (HSO) i Piteå, Piteåentreprenörerna och Landstinget (vuxenpsykiatrien).

Projektet stöttar individer att närma sig arbetsmarknaden. Det görs genom vägledning, motivationshöjande insatser och matchning mot lämpliga arbetsgivare - privata och offentliga - där merparten av deltagarens tid i projektet är förlagd.

– Målet för Älvsbyn är att 50 personer ska ha medverkat i projektet som pågår till 31 augusti 2018, berättar Anne Labba på Arbete och integration.

Tanken är att ha tolv personer på rull hela tiden.

– Hittills har vi haft tio personer. Framförallt unga människor mellan 18-25 år med funktionshinder.

Metoden bygger på att få ut deltagarna på praktik, som på sikt kan utvecklas till subventionerad anställning. Stort fokus läggs också på arbetet med att stötta och utbilda arbetsgivare, för att öka företagens/verksamheternas möjligheter att ta emot personer ur målgruppen i sin arbetsgrupp.

– Den stora utmaningen blir att jobba med attitydförändringar hos både offentliga och privata arbetsgivare, säger Anne.

Nyanlända invandrare erbjuds språkträning på arbetsplatsen. Dessutom sker löpande uppföljningar hur det går på arbetsplatsen, där både deltagaren och arbetsgivaren medverkar.

Det kommer också att genomföras transnationella aktiviteter, exempelvis utlandspraktik

för deltagare och studiebesök och erfarenhetsutbyte för projektmedarbetare.

Projektet kommer att arbeta med att hitta nya samverkansformer, både med andra myndigheter och med arbetsgivare för att öka övergångarna till arbete för kvinnor och män i målgrupperna.

ARBETSLÖSHETEN bland personer med funktionsnedsättning och nyanlända invandrare är hög. Samtidigt är det brist på arbetskraft med nödvändig kompetens i vissa branscher.

Prognoser visar att den äldre befolkningen ökar i andel, samtidigt som personer i arbetsför ålder minskar.

Projektets målgrupp är en outnyttjad resurs på arbetsmarknaden. Ett arbete skapar dessutom en meningsfull tillvaro och minskar risken för psykisk ohälsa, vilket på sikt ger positiva samhällsekonomiska konsekvenser.

Information angående sortering av matavfall

I Älvsbyn ska matavfallet sorteras ut. Matavfall är lättnedbrytbart organiskt avfall som matavfall och växtrester. Detta läggs i den bruna tunnan, i majsstärkelsepåsar och paketeras väl. Matavfallspåsarna är särskilt anpassade för matavfallsinsamling så det är viktigt att endast dessa påsar används. Inga plastpåsar får läggas i detta avfall eftersom det förstör möjligheten att göra biogas av avfallet.

Flerfamiljshus

Vissa flerfamiljshus kan ha en grön tunna för matavfallet. Dessa kommer att märkas om under våren, för att minska risken att brännbart avfall slängs i de kärlen. Det är fastighetsägaren som ska informera sina hyresgäster om hur sorteringen av avfall ska gå till enligt renhållningsföreskrifterna. Det är även fastighetsägaren som ska dela ut matavfallspåsar och påshållare till hyresgästerna.

Verksamheter

Verksamheter får köpa matavfallspåsar i affären.

Exempel på matavfall

- Matrester från kött, fisk, grönsaker, ägg, ris och pasta
- Skaldjur och fiskrens
- Bröd, kex, bullar och kakor
- Skal från frukt, grönsaker samt potatis
- Snacks och godis
- Mjuka delar från blommor och trädgårdsväxter
- Kaffe- och tesump inkl. filter
- Hushållspapper - ofärgat
- Matolja (torka ur stekpanna med hushållspapper och släng i matavfallspåsen)

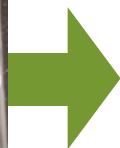
Undvik helt (sorteras som brännbart):

Benrester, krukväxter, jord, kattsand, snus och fimpar.

Lämnas på den bemannade återvinningscentralen:

Gräs, löv, ris, grenar och dyl.

Den bruna soptunnan är endast avsedd för matrester

Ta bort eventuell plast

från matrester innan du lägger matavfallet i påsen. Använd aldrig vanliga plastpåsar till matavfallet.

